

Utvikling av GPS løsning og tilhørende støttesystemer for fysisk aktivitet for personer med demens

Bruk av GPS (sporingsteknologi) - erfaringer fra "Trygge spor"-prosjektet
Dag Ausen, SINTEF, prosjektleder

Demensdagene 2012, Oslo Kongressenter, 4-5. desember

Et brukerstyrt innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Utvikling av GPS løsning og tilhørende støttesystemer for fysisk aktivitet for personer med demens

Hvordan kan helse- og omsorgstjenesten i kommunene ta i bruk GPS som et verktøy i demensomsorgen?

Et brukerstyrt innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Utgangspunkt

Demensproblematikk

- Orienteringsproblem
- Problemer med å forstå abstrakte symboler
- Svekket dømmekraft
- Problemer med å lære seg nye ting, f.eks. nye hjelpemidler/produkter

Orienteringsproblem

“Personer med demens kan gå seg bort i sitt eget nabolag, uten å vite hvor de er, hvordan de kom dit, eller hvordan de skal finne veien tilbake til sitt eget hjem.”

Stor leteaksjon etter 78 år gammel mann

Eldre kvinne meldt savnet

Ble borte fra omsorgsboligene i Krokenveien i Hønefoss.

78-åringen funnet

TØNSBERG: Leteaksjonen etter en 78 år gammel mann er avsluttet.

Eldre mann savnet

77-åring funnet i live

Sivilforsvaret har funnet den eldre mannen som har vært savnet i Åsane siden i går.

Funnet i god behold

LUNNER: Leteaksjonen etter en eldre mann i Lunner ble avsluttet klokka 23.20 tirsdag, da mannen kom til rette ved egen bolig på Hønefoss.

Fann sakna kvinne omkomen

 SINTEF

Fotomontasje basert på nyheitsklipp

“Hopper over gjerdet som ingenting”

Trang til å komme ut

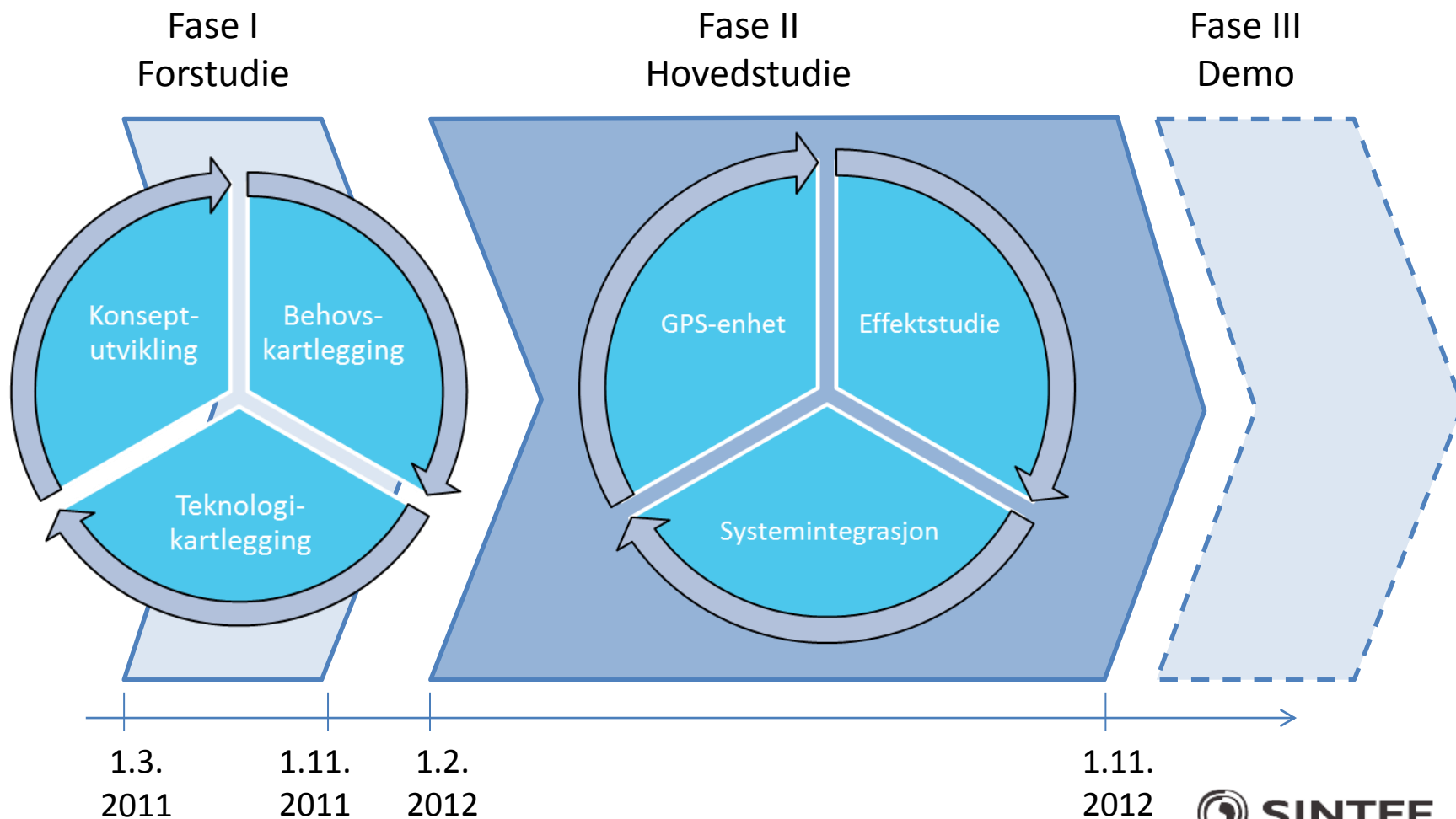
“Heime sit hunden i bur
og her sit eg i bur”

*“Det eneste som er
sikkert med personer
med demens, er at
de er uforutsigbare”*

- frivillig i Norske Redningshunder

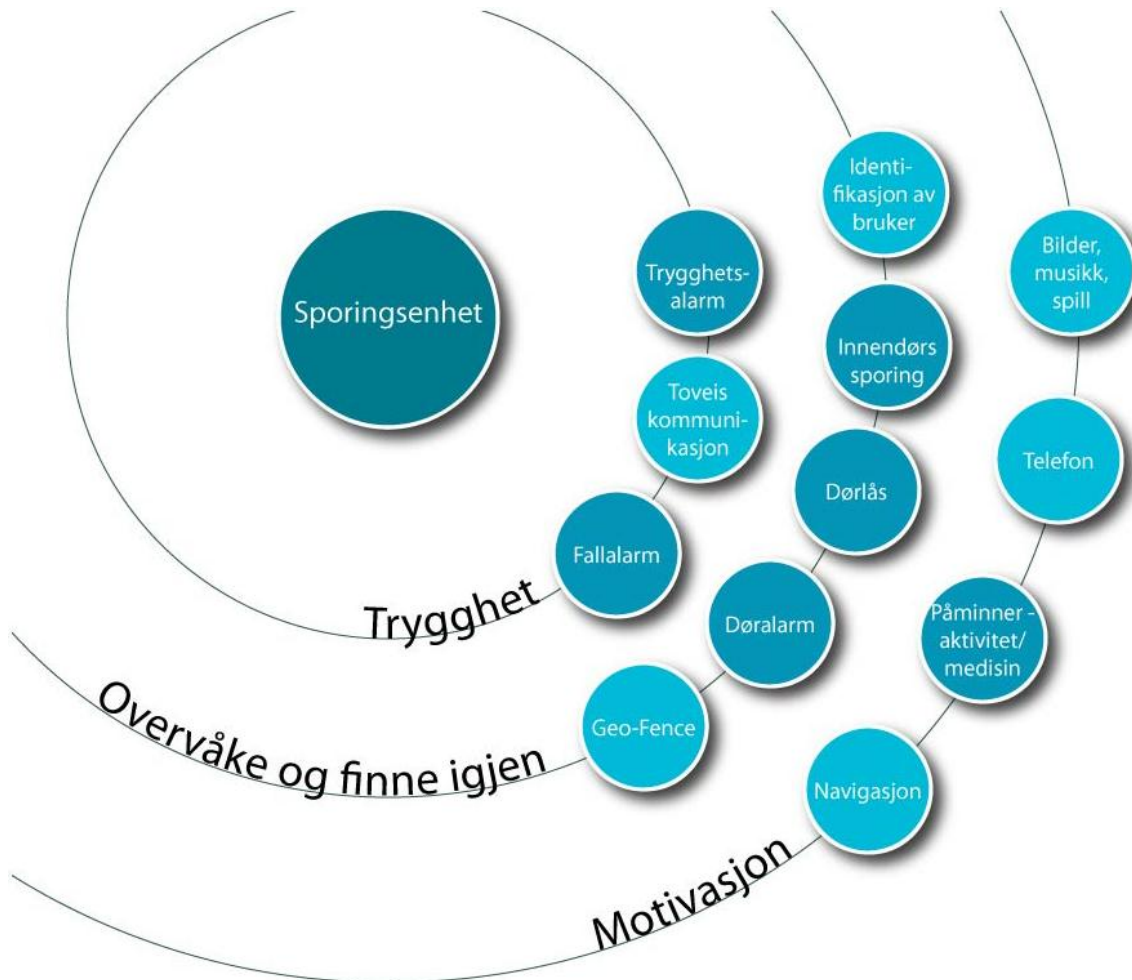
Prosjektplan

Forstudie

Behovskartlegging

Forstudie

Konseptutvikling

Konsept 1

Konsept 2

Konsept 3

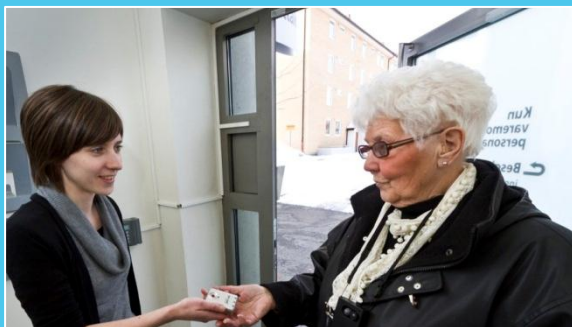
Forstudie

Konklusjoner

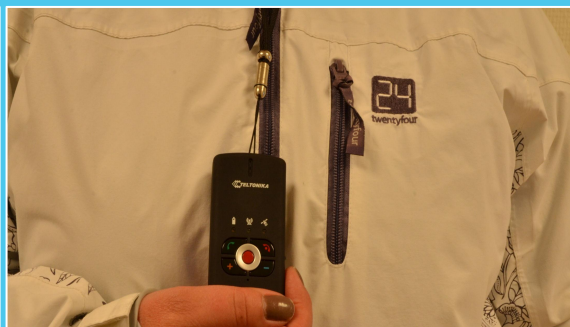
- Dekker et reelt behov hos en rekke brukere av kommunale omsorgstjenester.
- Behovene er differensierte og avhenger av bl.a. type kognitiv svikt, grad av kognitiv svikt, livssituasjon og støtteapparat rundt brukeren.
- Organisering av tjenestene i kommunen og støttesystemer for dette er like viktig som GPS-enheten hos brukeren.
- Teknologiløsningen må tilpasses ulike brukerkategorier
- God tilrettelegging er en forutsetning for vellykket bruk

Trygge spor I – Hovedstudie

Februar – november 2012

Effektstudie

Støttetjenester

Produktutvikling

Et brukerstyrt innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

DRAMMEN
KOMMUNE

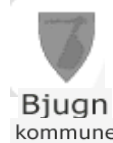
BÆRUM
KOMMUNE

TRONDHEIM
KOMMUNE

Åfjord
kommune

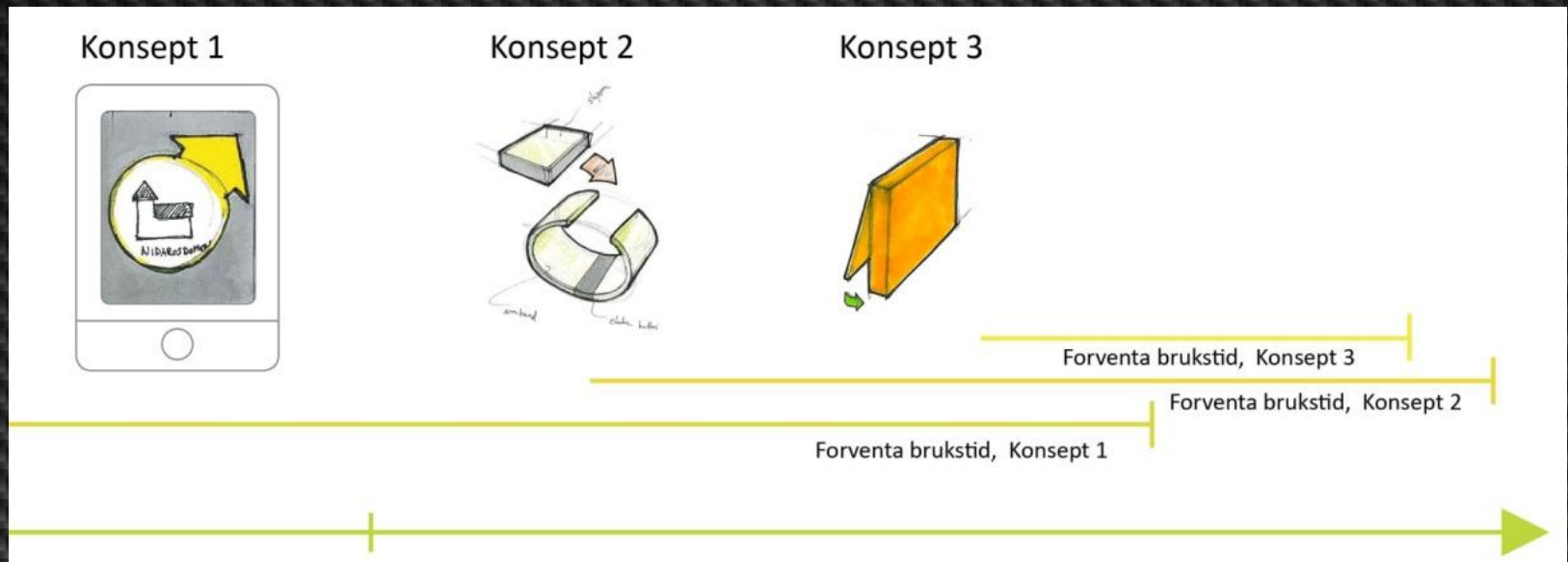
Bjugn
kommune

Hvordan utvikle den ideelle GPS?

Konseptutvikling "ny GPS-enhet"

Produktidéer

▲
Smarttelefon
Enkel applikasjon
tilpasset personer
med demens

▲
Armbånd
Samme innhold som
i telefon, men festet
til arm

▲
Klips
Liten, enkel GPS, som
bæres med av person
med demens

Direkte involvering

Erfaring inkludering av personer med demens i designprosessen:

Er det mulig å involvere dem i designprosessen? Setter pris på å delta!

Sårbare!

Utforskende aktiviteter

Utprøving over tid

Bruk av produkter/bilder

Bør de involveres?

Detaljer:

Gir verdifull informasjon om detaljer

Innhold/fokus:

Får vite hva som er viktig for dem

Omsorg/holdninger: Bidrar til at de blir respektert

Produktbehov:

Introduseres tidlig

Tilpasses ulike brukere og faser i sykdommen

Utvikling av "app"

Funksjoner

Å ringe hjem

Viktigst

Å ringe andre

Navigasjon

(Påminner)

+ dag og
tidspunkt

Involvering og utprøving

Applikasjon

Tilpasset armbånd

Ivareta den enkeltes integritet.

Personlig tilpasset
Ikke stigmatiserende
Lyst til å bruke
Vil alltid ha den med

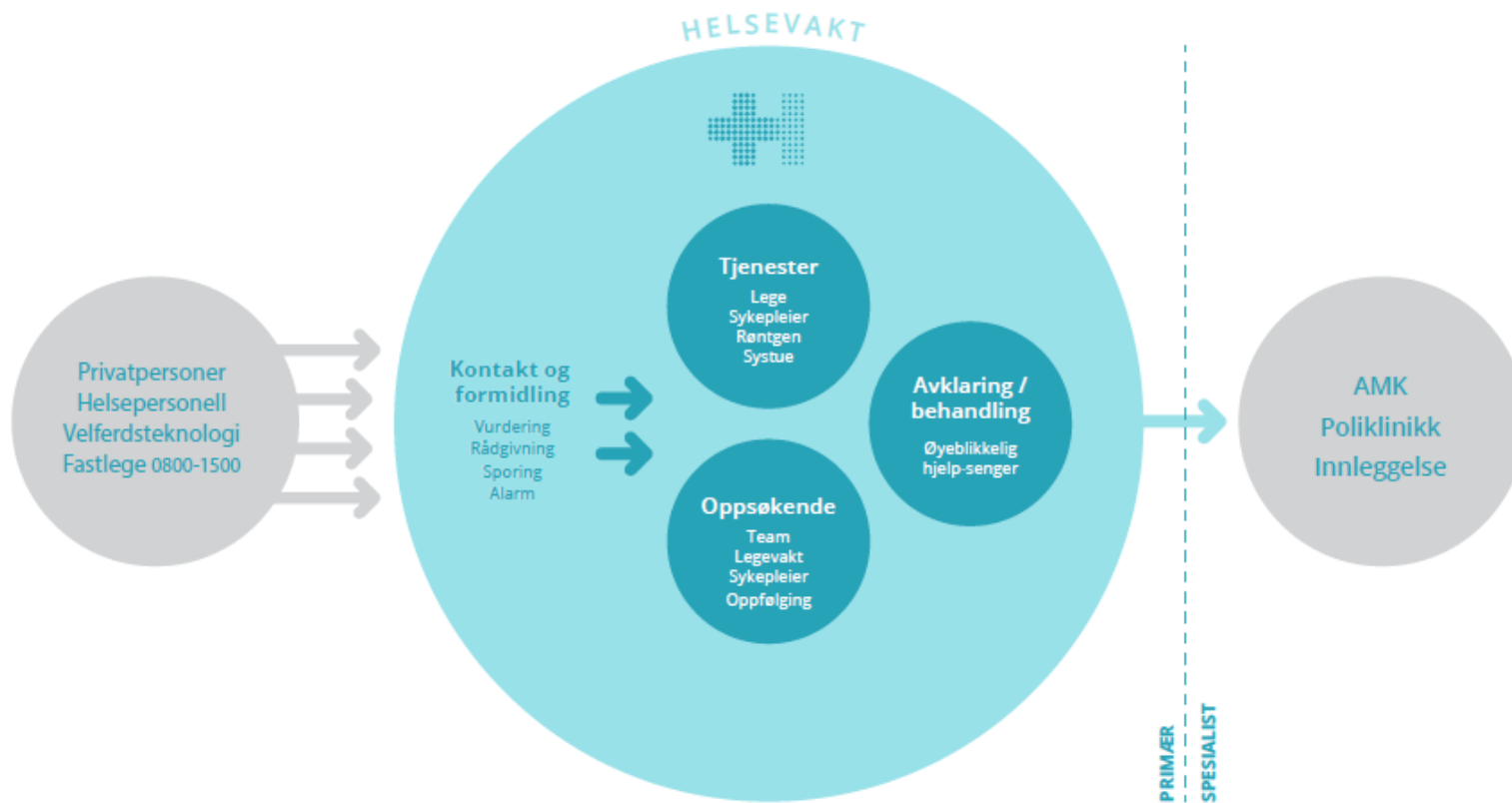

Støttetjenester

Hvordan integrere GPS-løsningen i den kommunale tjenesten?

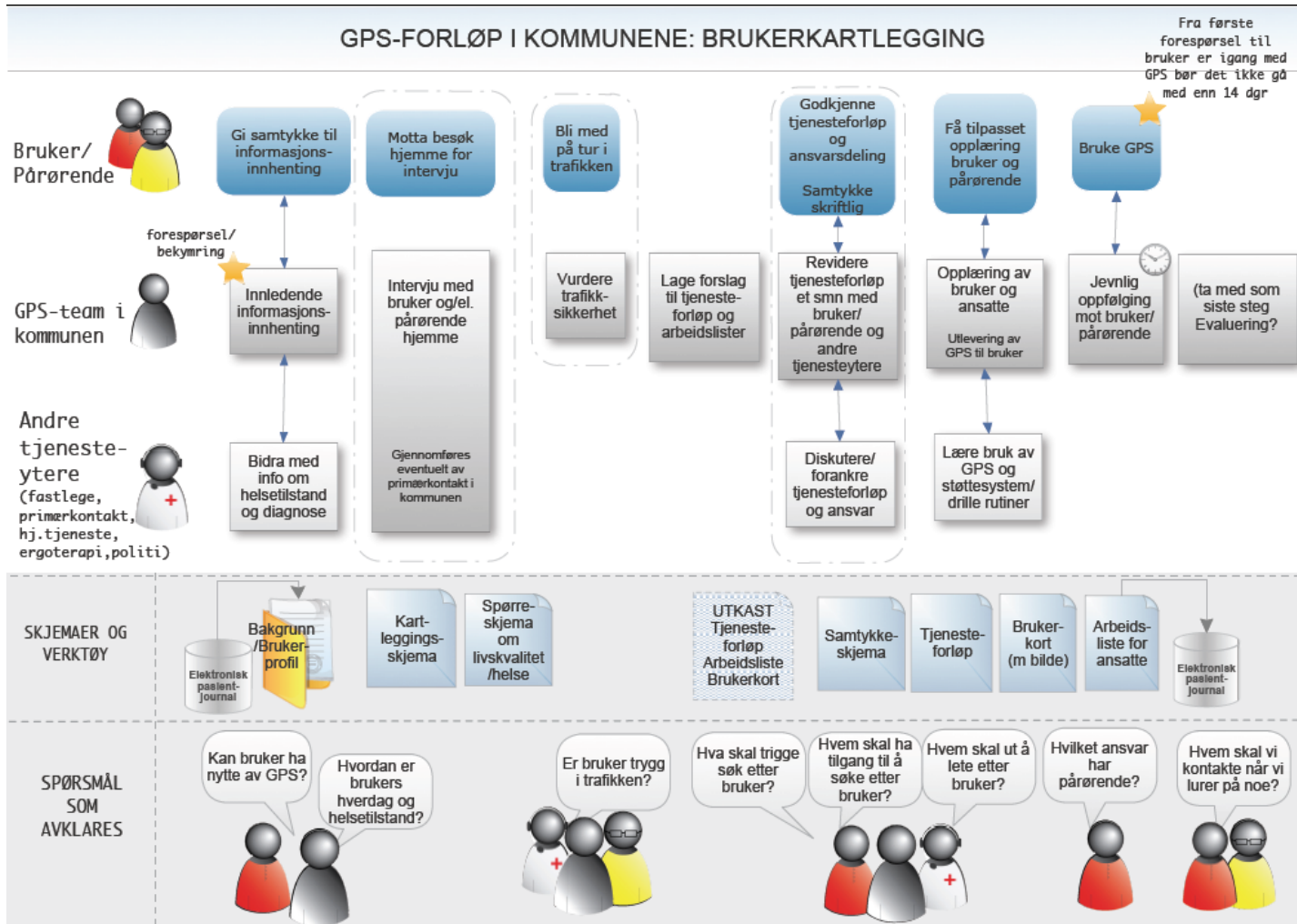

Helsevakt

Tjenesteforløp

GPS-FORLØP I KOMMUNENE: BRUKERKARTLEGGING

Bruker/
Pårørende

Gi samtykke til
informasjons-
innhenting

Motta besøk
hjemme for
intervju

Bli med
på tur i
trafikken

Godkjenne
tjenesteforløp
og
ansvarsdeling

Få tilpasset
opplæring
bruker og
pårørende

forespørsel/
bekymring

Innledende
informasjons-
innhenting

Intervju med
bruker og/el.
pårørende
hjemme

Vurdere
trafikk-
sikkerhet

Lage forslag
til tjeneste-
forløp og
arbeidslister

Revidere
tjenesteforløp
et smn med
bruker/
pårørende og
andre
tjeneste-
teytere

Opplæring av
bruker og
ansatte

Utlevering av
GPS til bruker

GPS-team i
kommunen

Bidra med
info om
helsetilstand
og diagnose

Gjennomføres
eventuelt av
primærkontakt i
kommunen

Lage forslag
til tjeneste-
forløp og
arbeidslister

Diskutere/
forankre
tjenesteforløp
og ansvar

Lære bruk av
GPS og
støttesystem/
drille rutiner

Andre
tjeneste-
ytere
(fastlege,
primærkontakt,
hj.tjeneste,
ergoterapi, politi)

SKJEMAER OG
VERKTØY

Bakgrunn/
Bruker-
profil

Kart-
leggings-
skjema

Spørre-
skjema
om
livskvalitet
/helse

UTKAST
Tjeneste-
forløp
Arbeidsliste
Brukerkort

Samtykke-
skjema

Tjeneste-
forløp

Bruker-
kort
(m bil)

SPØRSMÅL
SOM
AVKLARES

Kan bruker ha
nytte av GPS?

Hvordan er
brukers
hverdag og
helsetilstand?

Er bruker trygg
i trafikken?

Hva skal trigge
søk etter
bruker?

Hvem skal ha
tilgang til å
søke etter
bruker?

Hvem skal ut å
lete etter
bruker?

Effektstudie

Hvilken effekt har bruk av GPS?

Effektstudie – Målsetting

Dokumenter effekt av bruk av GPS for:

- Person med demens/ kognitiv svikt
- Pårørende
- Ansatte i pleie- og omsorgssektoren

Effektstudie

- Oppstart effektstudie februar 2012
- Ca. 50 brukere med demens/ kognitiv svikt
- Kvinner/ menn, alder > 67
- Hjemmeboende som bor med pårørende
Både med/ uten tjenester fra kommunen
- Hjemmeboende som bor alene
Både med/ uten tjenester fra kommunen
- Bolig/bofelleskap med service
- Sykehjem

Foreløpige funn

- **Trygghet og sikkerhet** for pårørende og personalet
- Opplever **ikke** at bruker er **overvåket** - opplever trygghet
- **Gir frihet** for person med demens – fravær av tvang
- **Økt livskvalitet** for pårørende og person med demens
- Økt bevissthet rundt **etiske dilemma** – blant personalet
- Økt bevissthet på **fysisk aktivitet** – blant personalet
- **Bedre tjenester** – økt kvalitet
- **Økt informasjon og ansvar** for pleie- og omsorgssektoren
- Viktig å ha **anledning til å lagre** posisjonsdata
- Ta i bruk teknologi **så tidlig som mulig**

Forutsetninger for at GPS skal fungere:

- Individuell kartlegging av hver bruker og brukers omgivelser
- Etske vurderinger
- Minst inngripende tiltak
- Teknologi fungerer
- Organisering av tjenesten
- Nødvendig opplæring er gitt
- Ansvarsområder og roller er avklart
- Hvem sikrer at bruker har med GPS, GPS er ladet/slått på, lokaliserer bruker, henter bruker, registrerer alarmer, osv

Utsagn - tilbakemeldinger

Bruker

"Det e jo nesten som æ har ei egen barn'pi, og det gjør det trygt!"

"Jeg må ha med meg den dingsen"

Pårørende

"Dette er bare helt fantastisk. Til og med koordinatene er riktige!"

"Jeg har fått et helt annet liv. Jeg bare søker han opp og det stemmer hver gang."

Personalet

"Trygghet, trygghet og trygghet!"

Resultatseminar

23. januar 2013

www.sintef.no/trygge-spor

Invitasjon til seminar

Sporings- og varslings-teknologi for personer med demens

Hvordan kan helse- og omsorgstjenesten i kommunene ta teknologien i bruk?

Torsdag 23. januar 2013

Park Inn Radisson Oslo Airport/Gardermoen

*Jeg krever min rett til
frihet...!*

*Men jeg forbeholder
meg også retten til å bli
funnet igjen dersom jeg
roter meg bort"*

Takk for oppmerksomheten!

www.sintef.no/velferdsteknologi

www.sintef.no/trygge-spor

Dag.Ausen@sintef.no

+47 930 59 316